

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2021/99 van 14 december 2021

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van het Vlaams Parlement
titel	tot wijziging van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat betreft de uitvoering van de visienota lokaal erfgoedbeleid en de toekenning van beboetingsbevoegdheid aan de gewestelijke beboetingsentiteit
roepnaam	(decreet wijziging erfgoeddecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 19 november 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 23 november 2021 van de heer Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, ontvangen door de VTC op 29 november 2021;

Brengt op 14 december 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed (hierna "**de Aanvrager**") verzocht bij brief van 23 november 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "**VTC**") over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Parlement *tot wijziging van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat betreft de uitvoering van de visienota lokaal erfgoedbeleid en de toekenning van beboetingsbevoegdheid aan de gewestelijke beboetingsentiteit* (hierna "het Ontwerp"), meer bepaald hoofdstuk 11/1.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Op 19 november 2021 werd het voorontwerp van decreet van het Vlaamse Parlement *tot wijziging van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, wat betreft de uitvoering van de visienota lokaal erfgoedbeleid en de toekenning van beboetingsbevoegdheid aan de gewestelijke beboetingsentiteit* principieel goedgekeurd.
4. In de visienota lokaal onroerenderfgoedbeleid zet de Vlaamse Regering de krijtlijnen uit voor een versterkte samenwerking tussen het Vlaamse en het lokale beleidsniveau op het vlak van onroerend erfgoed, en een grotere betrokkenheid van die laatste.
5. Het Ontwerp geeft op decretaal vlak uitvoering aan deze visienota. De wijzigingsbepalingen focussen op de volgende beleidsmaatregelen en -doelstellingen:
 - de oprichting van bijkomende erkende onroerenderfgoedgemeenten aantrekkelijker maken door een rechtsgrond te bieden voor een structurele subsidie;
 - de verdere uitbouw van een lokaal onroerenderfgoedbeleid stimuleren door:
 - o een duidelijkere taakverdeling tussen het lokale en het Vlaamse bestuursniveau, bijvoorbeeld via de creatie van een inventaris van het landschappelijk erfgoed;
 - o erkende onroerenderfgoedgemeenten de bevoegdheid te geven om de inventaris bouwkundig erfgoed en de nieuwe inventaris landschappelijk erfgoed vast te stellen, en bepaalde handelingen aan vastgestelde inventarisitems toelatingsplichtig te maken;
 - o de meldingsplicht bij beschermde stads- en dorpsgezichten decretaal te verankeren en het niet-naleven ervan strafbaar te stellen;
 - o de huidige restricties voor erkende onroerenderfgoedgemeenten om op hun grondgebied percelen of gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt vrij te stellen van archeologisch onderzoek weg te werken.
 - het optimaliseren van de rechtsgevolgen van vastgesteld geïnventariseerd erfgoed en het duidelijker omschrijven van de motiveringsplicht voor vergunningverleners in het geval van sloop en kap van vastgestelde items op de inventarissen voor het bouwkundig of landschappelijk erfgoed en op de landschapsatlas.
 - een rechtsgrond creëren voor een nieuwe premie voor de buitensporige directe kost van verplicht uit te voeren archeologisch onderzoek van menselijke inhumatieresten;
 - een meer gestroomlijnd handhavingssluik, binnen de afgesproken taakverdeling tussen de twee bestuursniveaus;
 - de onroerenderfgoedregelgeving ‘futureproof’ en rechtszeker maken, en waar mogelijk regeldruk verminderen.
6. In de volgende bepalingen van het Ontwerp is er sprake van persoonsgegevens (onderlijning VTC), weliswaar ruimer dan enkel hoofdstuk 11/1, zoals aangegeven in de begeleidende brief:

“Art. 11. *In hetzelfde decreet (het decreet betreffende het onroerend erfgoed van 12 juli 2013), het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 3, ingevoegd bij artikel 10, een artikel 4.1.7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:*

“Art. 4.1.7/1. De erkende onroerenderfgoedgemeente brengt voorafgaand aan het openbaar onderzoek de zakelijkrechthouders van de onroerende goederen waarvoor toelatingsplichten als vermeld in artikel 4.1.1, derde lid, zijn bepaald in de vast te stellen inventaris, schriftelijk op de hoogte.”

Art. 16. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 3 een artikel 4.1.7/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.1.7/6. Alle onroerende goederen die opgenomen zijn in een vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.1, eerste lid, 3° en 4°, worden op een publiek te raadplegen GIS-laag ontsloten. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Het vaststellingsbesluit wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

De erkende onroerenderfgoedgemeente brengt de zakelijkrechthouders van de vastgestelde onroerende goederen waarvoor toelatingsplichten als vermeld in artikel 4.1.1, derde lid gelden schriftelijk op de hoogte. De zakelijkrechthouders brengen in voorkomend geval de gebruikers of nieuwe zakelijkrechthouders in geval van een overdracht van het eigendomsrecht of een ander zakelijk recht onmiddellijk schriftelijk op de hoogte van de vaststelling en van de geldende toelatingsplichten.”.

7. **Art. 25.** In artikel 5.4.6, §2, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “bezorgt de beslissing per beveiligde zending aan de erkende archeoloog of stelt die digitaal ter beschikking” worden vervangen door de woorden “brengt de erkende archeoloog op de hoogte van de beslissing”;

2° de zin “De erkende archeoloog brengt de initiatiefnemer schriftelijk op de hoogte van de beslissing.” wordt toegevoegd.

8. **Art. 26.** In artikel 5.4.9, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2018, wordt de zin “Het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente bezorgt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de melding is ingediend, de meldingsakte per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog of stelt die digitaal ter beschikking via het daarvoor voorziene digitale platform.” vervangen door de zinnen “Het agentschap of, in voorkomend geval, de erkende onroerenderfgoedgemeente brengt de erkende archeoloog binnen een termijn van vijftien dagen die ingaat op de dag na de dag waarop de melding is ingediend, op de hoogte van de meldingsakte via het daarvoor voorziene digitale platform. De erkende archeoloog brengt de initiatiefnemer schriftelijk op de hoogte van de meldingsakte.”.

Art. 27. In artikel 5.4.13, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2018, wordt de zin “Het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente bezorgt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de melding is ingediend, de meldingsakte per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog of stelt die digitaal ter beschikking via het daarvoor voorziene digitale platform.” vervangen door de zinnen “Het agentschap of, in voorkomend geval, de erkende onroerenderfgoedgemeente brengt de erkende archeoloog binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de melding is ingediend, op de hoogte van de meldingsakte via het daarvoor voorziene digitale platform. De erkende archeoloog brengt de initiatiefnemer schriftelijk op de hoogte van de meldingsakte.”.

Art. 28. In artikel 5.4.17, tweede lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2018, wordt de zin “Het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente bezorgt binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de melding is ingediend, de meldingsakte per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog of stelt die digitaal ter beschikking via het daarvoor voorziene digitale platform.” vervangen door de zinnen “Het agentschap of, in voorkomend geval, de erkende onroerenderfgoedgemeente brengt de erkende archeoloog binnen een termijn van vijftien dagen, die ingaat op de dag na de dag waarop de melding is ingediend, op de hoogte van de meldingsakte via het daarvoor voorziene digitale platform. De erkende archeoloog brengt de initiatiefnemer schriftelijk op de hoogte van de meldingsakte.”.

9. **Art. 44.** In artikel 11.2.5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 4 mei 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste en tweede lid, paragraaf 2 en paragraaf 4, worden de woorden “inspecteur Onroerend Erfgoed” vervangen door de woorden “gewestelijke entiteit”;

2° paragraaf 1, derde lid, wordt vervangen door wat volgt:

“De gewestelijke entiteit kan de verbalisant, vermeld in artikel 11.3.3 en 11.3.4, verzoeken om aanvullende inlichtingen te verstrekken.”;

3° in paragraaf 5 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Als de betrokkene in gebreke blijft bij het betalen van de verschuldigde bestuurlijke geldboeten, verhoogd met de invorderingskosten, worden die bedragen bij dwangbevel ingevorderd. Het dwangbevel wordt geïmprimeerd en uitvoerbaar verklaard door een personeelslid dat de Vlaamse Regering daarvoor heeft aangewezen.”.

10. **Art. 52.** In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2022, wordt een Hoofdstuk 11/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 11/1. Verwerking van persoonsgegevens.”.

Art. 53. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2022, wordt in hoofdstuk 11/1, ingevoegd bij artikel 52, een artikel 11/1.1.1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/1.1.1. In het kader van de doelstellingen en taken die met toepassing van de uitvoeringsbesluiten die krachtens dit decreet worden genomen, zijn toegewezen aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het beleidsveld onroerend erfgoed en aan het agentschap, worden persoonsgegevens verwerkt.

De verwerking van persoonsgegevens in het kader van dit decreet heeft betrekking op de volgende categorieën van personen:

1° de actoren, vermeld in hoofdstuk 3;

2° zakelijkrechthouders van vastgesteld onroerend erfgoed, zoals omschreven in hoofdstuk 4;

3° zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles, zoals omschreven in hoofdstuk 5;

4° zakelijkrechthouders of hun vertegenwoordigers van beschermd onroerend erfgoed, als vermeld in hoofdstuk 6, afdeling 1 tot en met 3;

5° aanvragers van een omgevingsvergunning of toelating voor werken aan beschermd erfgoed, zoals omschreven in hoofdstuk 6, afdeling 4;

6° aanvragers of hun vertegenwoordigers van financiële ondersteuning, zoals omschreven in hoofdstuk 10;

7° zakelijkrechthouders of gebruikers van beschermd onroerend erfgoed, zoals omschreven in hoofdstuk 11.

De volgende categorieën van persoonsgegevens worden in het kader van dit decreet verwerkt:

1° rijksregisternummer, identificatienummer van de sociale zekerheid of andere identificatiegegevens;

2° adresgegevens;

3° contactgegevens;

4° financiële gegevens;

5° gegevens over rechtstoestand;

6° opleidingsgegevens;

7° loon- en tewerkstellingsgegevens;

8° expertisegegevens;

9° uittreksels uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering.

Enkel de personen die de specifieke behoefte hebben door hun functie, rol of verantwoordelijkheid om deze persoonsgegevens te verwerken, hebben hiertoe toegang. De gegevens vermeld in het derde lid kunnen worden verstrekt aan erkende onroerenderfgoedgemeenten voor de taken die gedelegeerd zijn aan erkende onroerenderfgoedgemeenten conform dit decreet. Het agentschap sluit daarvoor met de erkende onroerenderfgoedgemeenten een protocol af zoals vermeld in artikel 10/4, § 1 decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.”.

11. **Art. 54.** In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in hetzelfde hoofdstuk 11/1 een artikel 11/1.1.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

12. “Art. 11/1.1.2. De Vlaamse minister, bevoegd voor onroerend erfgoed en het agentschap vragen in eerste instantie de persoonsgegevens en andere gegevens op bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het bestuursdecreet van 7 december 2018.

De uitwisselingen van persoonsgegevens vermeld in het eerste [VTC: lid], gebeuren met maximale tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren, vermeld in artikel 3 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.”

Art. 55. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in hetzelfde hoofdstuk 11/1 een artikel 11/1.1.3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/1.1.3. De maximale bewaringstermijnen voor persoonsgegevens die op basis van dit decreet worden verwerkt, worden conform artikel 5, lid 1, e), van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), vastgelegd in de beheersregels, vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.”

Art. 56. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in hetzelfde hoofdstuk 11/1 een artikel 11/1.1.4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 11/1.1.4. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. De Vlaamse Regering kan de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, nader omschrijven.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

13. De VTC stelt vast dat de personen van wie persoonsgegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn (zie verder onder randnummer 29):

- de actoren, vermeld in hoofdstuk 3;
- zakelijkrechthouders;
- aanvragers;
- personeelsleden.

En dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie verder onder randnummer 29):

identificatiegegevens; contactgegevens; financiële gegevens; opleidingsgegevens; tewerkstellingsgegevens; expertisegegevens; uittreksels uit het strafregister.

14. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatie- en contactgegevens en dus gaat het om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

15. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
16. Het Ontwerp of de memorie van toelichting vermeldt niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden.
17. De VTC meent dat er sprake is van een verwerking noodzakelijk om te voldoen aan **een wettelijke verplichting** die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (art. 6, lid 1, c), AVG)¹ en een verwerking noodzakelijk voor de **vervulling van een taak van algemeen belang** die aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (artikel 6, lid 1, e), AVG).
18. De VTC beveelt aan de rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp, minstens in de memorie van toelichting.
19. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
20. De VTC gaat ervan uit dat bepaalde verwerkingen die volgen uit de decretale regeling kunnen gesteund worden op een rechtvaardigingsgrond als bedoeld in artikel 6, lid 1, c), AVG en andere in artikel 6, lid 1, e), AVG.
21. Voor verwerkingen, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, en waarvan de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is artikel 6, lid 1, c), AVG moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁴. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁵, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.
22. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform

¹ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)²;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden²;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)².

³ Zie DEGRAVE, E., *“L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumanie*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁴ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

⁵

kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

23. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er kan immers niet naar de wetgeving worden verwezen.
24. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of voor een beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig is. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
25. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10 AVG, namelijk het uittreksel uit het strafregister.
26. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 10 § 2 WVG, die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
27. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie infra).

3. Doelbinding

28. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
29. In het Ontwerp of de memorie van toelichting worden er geen expliciete doeleinden vermeld. Het is ook niet onmiddellijk duidelijk voor welke doeleinden de persoonsgegevens verwerkt worden nu ook de te verwerken gegevens zeer divers zijn. De VTC vraagt dat de aanvrager de doeleinden verduidelijkt in het Ontwerp of minstens in de memorie van toelichting.
30. Art. 56 van het Ontwerp geeft delegatie aan de Vlaamse Regering voor het nader omschrijven van de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt. Echter moet de essentie in het decreet zelf opgenomen worden. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁶

⁶ Bv GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2.

4. Verantwoordelijkheid

31. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
32. Het Ontwerp bevat geen specifieke en expliciete bepalingen. Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 *betreffende de uitvoering van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013* bepaalt in artikel 11/1.1.1 dat het agentschap Onroerend Erfgoed en in bepaalde gevallen ook de onroerenderfgoedgemeenten verwerkingsverantwoordelijken zijn.
33. Dit wordt bij voorkeur in de decreten opgenomen. Het hoofdstuk dat wordt gewijzigd lijkt daarvoor de goede plaats.
34. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁷ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn. De VTC wijst in dat kader op de lijst met verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd door de Vlaamse bestuursinstanties⁸.
35. In casu meent de VTC dat een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling aangewezen is aangezien de volgende situatie van toepassing kan zijn:
- wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken.

5. Minimale gegevensverwerking

36. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
37. De **categorieën betrokkenen** werden reeds vermeld onder :
- de actoren, vermeld in hoofdstuk 3 (erkende archeologen, erkende metaaldetecteristen, onroerenderfgoedondernemers);
 - zakelijkrechthouders van vastgesteld onroerend erfgoed, zoals omschreven in hoofdstuk 4;
 - zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles, zoals omschreven in hoofdstuk 5;
 - zakelijkrechthouders of hun vertegenwoordigers van beschermd onroerend erfgoed, als vermeld in hoofdstuk 6, afdeling 1 tot en met 3;
 - aanvragers van een omgevingsvergunning of toelating voor werken aan beschermd erfgoed, zoals omschreven in hoofdstuk 6, afdeling 4;
 - aanvragers of hun vertegenwoordigers van financiële ondersteuning, zoals omschreven in hoofdstuk 10;
 - zakelijkrechthouders of gebruikers van beschermd onroerend erfgoed, zoals omschreven in hoofdstuk 11;
 - personeelsleden door de Vlaamse Regering aangewezen.

⁷ Voor richtlijnen over, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

Voor de **categorieën gegevens** gaat het om minstens de volgende gegevens:

- 1° rijksregisternummer, identificatienummer van de sociale zekerheid of andere identificatiegegevens;
- 2° adresgegevens;
- 3° contactgegevens;
- 4° financiële gegevens;
- 5° gegevens over rechtstoestand;
- 6° opleidingsgegevens;
- 7° loon- en tewerkstellingsgegevens;
- 8° expertisegegevens;
- 9° uittreksels uit het strafregister als vermeld in artikel 595 van het Wetboek van Strafvordering.

- 38. De punten 6° tot 9° gaan over de erkenning als archeoloog of metaaldetectorist. Voor deze categorie personen zijn gegevens uit het strafregister nodig om na te gaan of de betrokkene geen misdrijven gepleegd heeft i.v.m. monumenten, archeologisch patrimonium, landschapszorg of onroerend erfgoed.
- 39. De VTC is van oordeel dat er voldaan kan worden aan het principe van de minimale gegevensverwerking voor zover de ruimere categorieën volgens dit principe verder gespecificeerd worden in uitvoeringsbesluiten.
- 40. Wat de **instanties die toegang hebben** betreft, gaat het om het agentschap Onroerend Erfgoed. Artikel 53 van het Ontwerp bepaalt in het laatste lid dat enkel de personen die de specifieke behoefte hebben door hun functie, rol of verantwoordelijkheid om de persoonsgegevens te verwerken er toegang toe hebben.
- 32. In het Ontwerp wordt specifiek de mededeling geregeld van gegevens. Artikel 53 van het Ontwerp bepaalt in het laatste lid dat de gegevens vermeld in het derde lid (de vermelde categorieën van persoonsgegevens) kunnen worden verstrekt aan erkende onroerenderfgoedgemeenten voor de taken die gedelegeerd zijn aan hen gedelegeerd zijn. Het Ontwerp voorziet tevens terecht dat het agentschap daarvoor met de erkende onroerenderfgoedgemeenten een protocol afsluit zoals vermeld in artikel 10/4, § 1 decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.
- 41. Artikel 56 van het Ontwerp geeft tevens delegatie aan de Vlaamse Regering om de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, nader te omschrijven.
- 33. Verder vestigt de VTC de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer⁹.
- 34. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
- 35. Wat de **bewaartermijn** betreft, voorziet artikel 55 van het Ontwerp een maximale termijn vastgelegd in de beheersregels, vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

⁹ Zie artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*.

De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen: "§ 1. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie." Aangezien het doeleinde van het gebruik van het rijksregisternummer voldoende duidelijk is bepaald en het gebruik van het nummer ook nodig is voor latere mededeling aan de Vlaamse Overheid, is deze bepaling van het Ontwerp voldoende om een afwijking op de verplichting tot het verkrijgen van een machtiging te vormen conform artikel 8, §1, derde lid, WRR. Het is evenwel aangewezen dat het beroep op deze afwijkingmogelijkheid zeer duidelijk vermeld wordt in de memorie van toelichting bij het Ontwerp, omwille van transparantie en zodat hier geen interpretatieproblemen over kunnen rijzen."

36. Aangezien de selectieregels geen maximale bewaartermijn inhouden, adviseert de VTC dat er een maximale bewaartermijn wordt bepaald, of minstens relevante criteria hiervoor, zoals vereist door artikel 5.1, e), AVG).

6. Juistheid

37. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
38. Alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren. De verwerkingsverantwoordelijke is dus verplicht tot een permanente kwaliteitsbewaking en -zorg. Op de verwerkingsverantwoordelijke rust een middelenverbintenis: hij zal alle redelijke maatregelen moeten nemen zoals een voorzichtige en vooruitziende verwerkingsverantwoordelijke dit doet, in dezelfde omstandigheden.¹⁰
39. De VTC heeft geen opmerkingen wat dit betreft.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

40. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
41. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen**¹¹ op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

42. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
43. Artikel 56 van het Ontwerp voorziet in de mogelijkheid van delegatie aan de Vlaamse Regering voor de verwerking van de persoonsgegevens, de beveiliging van die gegevens, en de passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.
44. Aangezien er gebruik gemaakt wordt van een van een digitaal platform, onder meer voor kennisgevingen en bovendien de archeoloog die in kennis gesteld wordt via het digitaal platform zelf het nodige dient te doen om de betrokkene in kennis te stellen, moet er bijzondere aandacht zijn voor de beveiliging van het platform en moet er ook op toegezien worden dat de archeoloog de betrokkene eveneens op een veilige manier in kennis stelt.
45. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;

¹⁰ DE BOT, D., *De toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming in de Belgische context. Commentaar op de AVG, De Gegevensbeschermingswet en de Wet Gegevensbeschermingsautoriteit, Handboek*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2020, 497- 498.

¹¹ Doel van de verwerking, types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens, betrokkenen, entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, opslagperioden en aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke

- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijden testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
46. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁴ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁵.
47. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁶.
48. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁷.

¹² Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹³ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verscheidene instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁵ *Audit trailing of beveiligd controlespoor*.

¹⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁷ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

49. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond opnemen in het Ontwerp, minstens in de memorie van toelichting (randnummer 10-12)
- bijkomende veiligheidsmaatregelen nemen voor persoonsgegevens in de zin van artikel 10 AVG (randnummer 17-18)
- de doeleinden van de verwerkingen verduidelijken in het Ontwerp of de memorie van toelichting (randnummer 20-22)
- de verwerkingsverantwoordelijke opnemen in het Ontwerp (randnummer 23-25)
- het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (randnummer 26-27)
- het bepalen van een maximale bewaringstermijn, minstens criteria aangeven om deze te bepalen (randnummer 35-36)
- het uitwerken van de transparantiemaatregelen (luik 7);
- het uitwerken van de beveiligingsmaatregelen (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Hans Graux (Signature)
Getekend op:2021-12-26 22:10:01 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

